

Uforståeligt for medarbejderne

Foto: FREE PRESS/Claus Thorsted

I Skattecenter Svendborg har afdelingsformand Peter Jørgensen spurgt en del af medarbejderne om deres kendskab til skattegabet.

"Det umiddelbare svar var sort arbejde. En svarede: "Hvordan forklarer man noget umåleligt?". En anden sagde: "Det er, når vi til møderne kun snakker skat, så siger jeg gab!" Skattegabet er abstrakt og uforståeligt for medarbejderne", siger Peter Jørgensen.

De nye måder at arbejde på skaber både frustrationer, men også tilfredshed.

"De gamle måltal var lettere at forstå, men de var også irriterende, især efter fusionen. Det er godt, vi slap for dem, og det er godt for arbejdsklimaet. Folk blev banket oven i hovederne med pointmål. Og rent politisk er det da godt for både Ole Kjær og skatteministeren, at definitionen på, hvad vi skal nå er blevet mere løs", mener afdelingsformanden.

Men alligevel ulmer frustrationerne, fordi medarbejderne ikke kan lave kontrol, som de plejer.

"De ressourcer, der bliver brugt til compliance, betyder, at der er skåret væsentligt i antallet af medarbejdere fra kontrollen alene i Svendborg. Det er meget godt, at vi skal vejlede borgerne, men hvis vi ikke har folk til at udføre kontrollen, så vi kan dokumentere om vejledningen har virket, så er det da et problem", siger Peter Jørgensen.

Han mener, at strategien med at måle skattegabet er en politisk filosofi, som har svært ved at matche hverdagens arbejde ude i landet.

"Det er svært at lægge fra os, at vi ikke længere skal være en kontrolinstans men et serviceorgan. Vi har fået en færdig drejebog oppefra, og medarbejderne er ikke tilfredse. De får ikke lov til at lave kontrollen i detaljer som tidligere. Nu skal man mere ind og kigge overordnet på virksomhederne", siger Peter Jørgensen.

Restancer kan ikke falde

På skattecentret i Holbæk oplyser afdelingsformand Erik Jensen, at medarbejderne har det svært med, at arbejdet er blevet mere projektorienteret.

"Som inddrivelse har man en forventning om noget målbart. Men med den nye måde ved vi ikke noget om mængden. Konkret hos os har compliance taget folk fra den gammeldags kontrolopgave. Det betyder, at vi f.eks. ikke kan gøre noget ved dem, vi har tvangsafmeldt i de ydre områder. De kan i princippet fortsætte med sort virksomhed, selv om de reelt ikke må drive den, fordi vi ikke har folk til kontrollen. Og derfor falder de restancer ikke, som jeg skulle inddrive", siger han.

Det er blevet for abstrakt

Næstformand i DTS Midtjylland, Charlotte Rosendahl Schou fra Øko Krim 2 i Horsens, har også spurgt blandt medlemmerne, hvad skattegabet siger dem.

"Det er blevet for abstrakt. Når man som mange har en baggrund som kommunalt ansat i måske 25 år, hvor man har arbejdet med måltal og træfprocenter og forholdt sig til statistik hver måned, er det meget svært nu. Folk forstår ikke, hvordan skattegabet beregnes - det er ganske enkelt ikke gennemsigtigt" siger hun.

"Her i min afdeling kigger vi kun på de rigtige "slemme" i det røde segment men vi er jo ikke ret mange på landsplan og koncentrerer os kun om de kriminelle. Vi kan ikke nå ret mange på årsbasis. Jeg har talt med medlemmer i indsatsgrupperne, som siger, at det er en enorm pædagogisk opgave at forklare medarbejderne, hvordan vi skal forholde os til Indsatsstrategien i SKAT. De oplever nemlig ofte, at det ikke er de vigtigste sager, de sidder med. Der er langt færre til at forestå opgaverne, og for en stor del af virksomhederne mangler regnskaberne nu", siger hun.

Charlotte Rosendahl Schou hører fra medlemmerne, at de synes, det er "dybt forkert" at lave kontrol til en statistik i stedet for relevant kontrol og at man ikke laver så mange reguleringer som tidligere.

"Man skal jo være matematiker for at gennemskue hvordan skattegabet bliver beregnet. Jeg mener, at fusionen var det eneste rigtige, men den nye strategi er en meget stor omvæltning, som skaber kulturшок hos medarbejderne", siger hun.

Som medlem af Dansk Told & Skatteforbunds hovedbestyrelse tilføjer hun, at emnet er på hvert eneste hovedbestyrelsesmøde.

"Det bekymrer os, om vores medlemmer får en ordentlig efteruddannelse med de mange nye tiltag, der kommer ind. Vi har også fokus på den manglende kontrol, da samfundsregningen for manglende kontrol med erhvervsvirksomhederne ender hos lønmodtagerne", slutter Charlotte Rosendahl Schou.

Kontrol er fortsat nødvendig

Professor i samfundsvidenskab på Roskilde Universitetscenter Bent Greve, der har interesseret sig en del for skattegabet, mener, at skattegabet ikke bør være den eneste målemetode for SKAT.

"Målingen af skattegabet er ikke egnet som målemetode alene. Den bør være en blandt flere elementer, hvor også kontrol bør indgå. Man skal passe på med at bruge skattegabet som et færdigt måleudtryk, fordi det er påvirket af lovgivninger og den internationale økonomi", siger han.

Professoren mener, at det er fornuftigt af SKAT at lave informationskampagner.

"Vi kunne se det med aktieavancer for et par år siden. Her viste det sig, at mange danskere ubevidst lavede unddragelser, fordi de ikke forstod reglerne. Så det er fornuftigt, men kampagner alene kan ikke i sig selv eliminere behovet for kontroller og undersøgelser. Internationalt kan vi se, at der ikke altid er sammenhæng mellem information og folks adfærd. Moralen er forskellig i forskellige dele af samfundet, og det handler også om at forstå oplysninger. Når man spørger folk, om de spiser sundt, siger de ja, men når man ser på, hvad de køber ind, handler de helt anderledes end, de siger. Der er ikke en entydig sammenhæng mellem compliance og adfærd", fortæller han.

Bent Greve har tidligere sagt, at med den nye model skal man

bare vise SKAT, at man kan opføre sig pænt i en periode - og så kan man snyde.

"Der er jo den logik, at er man kommet ned i det hvide felt, og man har alvorlige planer om at snyde, så ved man, at der går lang tid før, der kommer en ny kontrol. Det er risikoen ved det, og derfor er det nødvendigt med tilfældige stikprøver, så der er balance mellem de forskellige hensyn", mener han.

Han forventer, at skattegabet vil stige.

"Det er en stor opgave at holdningsbearbejde og gøre det uacceptabelt i samfundet at lave skattesnyd. Det kræver, at skattegabet bliver klart, og at man kan få compliancemodellen til at fungere ved at udpege helt præcist de virksomheder, som snyder", siger Bent Greve, som mener, at det vil kræve mange ressourcer. "Skattegabemetoden er opstået, fordi alle gerne vil kende størrelsen på undergrundsøkonomien. Men det er en variabel, som bør kombineres med andre målinger som f.eks. kontrol".

Bent Greve er professor i samfundsvidenskab med særligt henblik på analyser af velfærdsstat og velfærdssamfund. Han sidder i Skatterådet for S.

is

En stigning til 3,5 procent

Skattegabet voksede i løbet af 2007 til 3,5 procent, meddelte Skatteministeriet i slutningen af december folketingets skatteudvalg. SKAT fastholder dog målsætningen om, at skattegabet skal være de 3,1 procent, som tidligere er nævnt.

"Det er helt bevidst, at der er valgt et så ambitiøst mål. Og stigningen i skattegabet for årene 2001-2005 ændrer ikke på opfattelsen af, at det både er muligt og realistisk at have 3,1 procent som mål for størrelsen på skattegabet.

De 3,1 procent er valgt velvidende, at med så ambitiøst et mål byder fremtiden uden tvivl på store udfordringer. Udfordringer som SKAT allerede er i fuld gang med at håndtere.

I Skatteministeriet og SKAT er der stor tillid og tiltro til, at indsatsstrategien er den helt rigtige måde at tilrettelægge arbejdet på for fremtidens danske skattevæsen", står der i kvartalsrapporten.

Der står også, at man ikke kan regne med tallet for et enkelt år, men skal se det i sammenhæng over en årrække.

Tallet i 2007 baserer sig på årene 2001-2005. Denne periode dækker over år, hvor indsatsstrategien ikke var implementeret, og for langt størstedelens vedkommende er der tale om perioden før fusionen i november 2005.

Skatteministeriet skriver også, at skattegabet er, et ret overordnet begreb, der skal suppleres med mere konkrete målinger af effekten af de enkelte aktiviteter, der gennemføres - netop som professor Bent Greve foreslår.

"SKAT er derfor i øjeblikket i fuld gang med at fastlægge nogle mere konkrete effektmål for, hvordan indsatsen påvirker virksomheders og borgernes efterlevelse af reglerne", står der.

Herunder tænkes bl.a. på nulpunkt målinger af efterretteligheden med de 27.000 stikprøvekontroller.

is